

ЗАДАЧІ ВИЩОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ КРИЗИ

Гапochenко С. Д., Мамалуй А. О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Згідно з оцінками провідних в галузі суспільних наук вчених вже до середини ХХІ ст. планетарна цивілізація може опинитися на межі самовинищення, якщо не будуть знайдені ефективні механізми подолання низки взаємопов'язаних криз, які є складовими антропогенної, або глобальної цивілізаційної кризи.

Результати досліджень низки провідних в галузі суспільних наук вчених причина виникнення кризи криється в порушенні техно-гуманітарного балансу – балансу між технологічним потенціалом і колишніми виробленими соціумом засобами регуляції поведінки.

За 1,5 млн. років розвитку людства можна налічити не менш ніж шість таких цивілізаційних криз. До цих пір подолання антропогенної кризи було можливим тільки за умови прориву в нові культурні епохи, в нову якість духовного життя. Стрижень еволюції регуляторних систем складають цінності.

Таким чином на перший план виходить задача виробки нової системи цінностей і механізмів моральної регуляції. Перед людством постає необхідність перегляду самих глибинних засад свого світогляду, створення нової цивілізаційної парадигми. Нова картина світу, на якій буде базуватись нова парадигма, – результат синтезу природознавчого і гуманітарного знання – повинна знайти нову універсальну мову, адекватну природі.

В цьому контексті природничо-наукове і технічне знання безпосередньо включаються в процес соціального цілеспрямування, створення моральних орієнтирів, цінностей і норм.

Нового сенсу, адекватного сучасним викликам, повинна набути також концепція гуманізації суспільства, ключову роль в якому відіграє на цей час технічна еліта.

Тому однією із кардинальних задач, які стоять перед вищою школою, є розробка базових принципів гуманізації освіти з урахуванням нових реалій буття.

З погляду на те, що естетичні принципи – принципи краси, гармонії і симетрії – займають одне із центральних місць в методології не тільки природничо-наукового, але й загалом наукового знання, то вони можуть розглядатись як базова ідея для гуманізації технічної освіти шляхом інтеграції гуманітарного, природничо-наукового і технічного знання.